

Město Ústí nad Orlicí

Tisková zpráva

Ústí oživí zapomenutou hranici

Město Ústí nad Orlicí vybuduje novou naučnou stezku s názvem *"Příběhy naší hranice"*, která bude na deseti zastaveních mapovat historii regionu zasaženého událostmi 20. století. Trasa vede místy, kde se v důsledku Mnichovské dohody z roku 1938 měnila hranice Československa a město se ocitlo v těsném sousedství nacistického Německa.

Hlavním cílem je vytvoření přibližně 10 km dlouhé trasy, která co nejvěrněji kopíruje protektorátní hranici z let 1938–1945. Stezka bude vybavena nejen informačními panely, ale také odpočívadly a tematickými prvky, jako jsou stylizované hraniční patníky a závory. Na panelech bude k dispozici mapa města ve třech vrstvách – současná, s vyznačenou protektorátní hranicí a trasou stezky. Historie bude zpracována atraktivní a srozumitelnou formou, s cílem oslovit i mladší generace. Obsah bude dostupný nejen v terénu, ale i prostřednictvím webu. Odborné texty připravil historik a badatel. O vizuální stránku stezky se postarali odborníci na krajinářskou architekturu. Toto historické téma přiblíží zejména mladší generaci a dětem mobilní aplikace Skryté příběhy. Stezku tak mohou projít i děti zábavnou a hravou formou.

Deset zastavení

Každé ze zastavení nabídne autentický vhled do života obyvatel v česko-německém pohraničí. Úvodní panel připomene „dřevěnou hranici“, která vznikla v říjnu 1938 pouze dočasným vyznačením kolíky, neboť mezinárodně uznané vytyčení se kvůli válce nestihlo. Proměna vnitrozemského města na pohraniční výběžek měla nejen symbolický, ale i praktický dopad na každodenní život obyvatel.

Zastavení v Libchavách odhalí zapomenutý svět tří původně samostatných obcí – Horní, Prostřední a Dolní Libchavy – a připomene pomník 65 padlým mužům, který na rozdíl od jiných obcí zůstal zachován. V Oldřichovicích zaujme příběh Karla Hübla, místního učitele, básníka a starosty, který byl po válce s rodinou odsunut do Bavorska. Nedaleká socha Bičování Krista z roku 1737 zde sloužila nejen jako sakrální dominanta, ale i jako centrum společenského života.

Další panely upozorňují na spletité vztahy Čechů a Němců v období Rakouska-Uherska, 1. republiky a okupace v obcích jako je Knapovec nebo Houžovec. Připomenou nejen dramatické proměny osídlení a správní příslušnosti, ale i rozvoj spolkového života, rozmach henleinovského hnutí nebo vznik Stráže obrany státu.

Závěrečná zastavení se budou věnovat nově vzniklé hranici, přerušení dopravních spojení, vnitřnímu rozvratu a životu v obklíčeném městě. Obyvatelé Ústí se s touto realitou museli vyrovnávat i po zřízení protektorátu, kdy fungovala jen policejní hranice. Přes dramatické okolnosti zůstala alespoň možnost úniku – koridor přes Kerhartice a Andrlův chlum, kde byla roku 1940 postavena známá chata Hvězda.

Nápad od samotných obyvatel

Myšlenka na vznik stezky vzešla od jednoho z obyvatel města, který svůj návrh pod názvem *Naučná stezka po stopách sudetské hranice kolem Ústí nad Orlicí* přihlásil do participativního rozpočtu města PRO ÚSTÍ v roce 2022. Projekt si získal největší podporu veřejnosti a v hlasování zvítězil. Jeho hlavní myšlenkou bylo vytvořit značený turistický okruh, který by nabídl místním i turistům další alternativu k aktivnímu trávení volného času a připomněl dění v období protektorátu.

Financování projektu

Současně s praktickou přípravou projektu se řešilo i financování projektu. Částka vyčleněná v participativním rozpočtu by nestačila na financování projektu v plném rozsahu, proto město požádalo o dotaci z Fondu malých projektů programu Interreg V-A Česko-Polsko. S žádostí bylo úspěšné.

Příprava projektu zahrnovala sestavení žádosti o dotaci s ohledem na termíny programu Interreg Česko-Polsko, spolupráci s polským partnerem, odborné rešerše, vytyčení trasy v terénu. Realizace projektu byla podmíněna souhlasným vyjádřením dotčených orgánů.

Na veřejnou zakázku bylo vypsáno zadávací řízení, dodavatel byl vybrán v dubnu 2025. Práce na stezce začnou začátkem června 2025, předpokládané dokončení bude v březnu 2026. Náklady činí celkem 3,7 milionu Kč včetně DPH. Město získalo z programu Interreg Česko-Polsko dotaci ve výši 56.478,17 EUR (zhruba 1,4 milionu korun). Z rozpočtu Pardubického kraje město získalo dotaci ve výši 0,5 milionu Kč z programu Podpora budování infrastruktury cestovního ruchu v Pardubickém kraji. Zbývající část nákladů město plánuje pokrýt z vlastního rozpočtu.

Dialog s minulostí

Naučná stezka Příběhy našich hranic není pouze připomínkou těžkých dějin, ale i důkazem, že dialog o minulosti může inspirovat budoucnost – skrze porozumění, poznání a společné úsilí o zachování paměti místa.